

**Результати
онлайн опитування здобувачів вищої освіти
Сумського державного педагогічного університету
імені А.С.Макаренка
щодо якості дистанційного навчання,
зумовленого воєнним станом**

Термін проведення: з 17 по 30 березня 2026 року, відповідно до календаря моніторингових заходів Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка на 2025-2026 н.р.

Мета анкетування: опитування орієнтоване на виявлення сильних і слабких сторін дистанційної форми навчання, запровадженої в СумДПУ імені А.С.Макаренка, та на з'ясування рівня готовності здобувачів до пов'язаних з ним викликів.

Форма проведення: анонімне анкетування з використанням Google-форм. Опитувальник містить 15 запитань закритої форми з можливістю додавання власної думки щодо пропонованого питання та 1 питання відкритої форми. Зміст анкет затверджено наказом №193 СумДПУ імені А.С.Макаренка від 15.05.2023 року.

В опитуванні взяло участь 277 здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти.

93,5% опитаних студентів зазначили, що викладачів вчасно забезпечили доступ до дистанційних курсів дисциплін. 78,7% зазначили, що викладачі завжди дотримуються розкладу занять в онлайн-режимі (при цьому 20,2% опитаних зазначили, що викладачі переважно дотримуються розкладу).

84,8% відсотків респондентів стверджують, що платформа Moodle зручна у використанні. При цьому лише 4,7% опитаних відзначили складнощі при самостійному опрацюванні сайту, брак чітких інструкцій. Однак майже у 6,9% респондентів все ж залишаються труднощі і проблеми при користуванні платформою Moodle (найбільше про такі проблеми зазначити здобувачі Навчально-наукових інститутів педагогіки і психології та фізичної культури).

Здобувачі вищої освіти зазначають, що їм вдається організувати свій час для навчання. Так, половина опитаних респондентів (52,3%) зазначили, що для виконання запропонованих викладачем завдань вони витрачають від 1 до 3 годин, 35% - від 4 до 6 годин, більше 6 годин – 7,2 %.

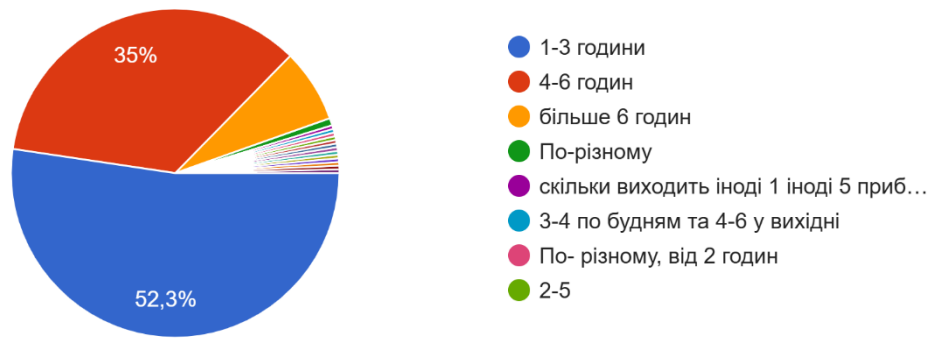

Рис 1. Розподіл відповідей на запитання про час для виконання запропонованих викладачем завдань

Консультативно-методичні вказівки до семінарських, практичних, лабораторних занять в основному надаються шляхом поєднання декількох технологій: 87% опитаних зазначили, що отримують від викладачів такі вказівки під час онлайн занять у Zoom, Meet тощо, 84,5% – за допомогою сайту дистанційного навчання Moodle, 70% – месенджерів (Viber, Messenger, Telegram, WhatsApp тощо), 13% – через електронну пошту. Лише 2 особи (0,7%) зазначили, що не отримують консультативної підтримки.

Інструментом для покращення надання консультативно-методичної підтримки студентів є тісний та постійний зв'язок між студентом та викладачем. Зокрема опитані зазначили, що додатково до Moodle мають такі канали зв'язку із викладачами: Viber чи Telegram- групу з усіма викладачами (50,5% опитаних), групу із кожним конкретним викладачем дисципліни (44%). Не мають такого каналу зв'язку 4,3% респондентів (найбільше про дану проблему зазначили здобувачі Навчально-наукового інституту педагогіки і психології).

Важливим аспектом якісного засвоєння матеріалу в умовах дистанційного навчання є доступ здобувачів освіти до змісту лекційних занять. Так 85,6% респондентів зазначили, що їм надається конспект лекцій, який викладається в Moodle, а обговорення матеріалу відбувається на заняттях. 9,4% респондентів зазначили, що можуть ознайомитися зі змістом лекції під час онлайн заняття, при цьому конспект чи презентації не надаються (про це зазначили здобувачі переважно природничо-географічного факультету та Навчально-наукового інституту педагогіки і психології). Також студенти зазначили, що бувають випадки, коли надається конспект лекцій, викладений у Moodle, але він не обговорюється (про це зазначили 2,9% опитаних), або інформація подана через аудіо-, відеозапис, викладений у Moodle (2,2% респондентів) (про це зазначили здобувачі переважно Навчально-наукового інституту педагогіки і психології).

За результатами опитування можемо констатувати варіативність способів проведення практичних, семінарських та лабораторних занять. Більшість викладачів використовують віртуальні освітні середовища та комунікаційні платформи Zoom, Meet, при цьому заняття проводяться онлайн відповідно до

розкладу. Частково зв'язок викладача зі студентами відбувається за допомогою месенджерів (вказали 19,1% опитаних). 7,9% респондентів зазначили, що матеріали занять надаються через електронну пошту. Слід також звернути увагу, що частина онлайн занять відбуваються в інший від розкладу час (на це вказало 4,3% опитаних, що навчаються в Навчально-наукових інститутах педагогіки і психології та фізичної культури, культури і мистецтв, на фізико-математичному факультеті).

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти здійснюється у змішаній формі шляхом виконання завдань, розміщених на Moodle або надісланих на електронну пошту – вказали 84,5% опитаних; онлайн тестування на платформі Moodle (або з допомогою альтернативних інструментів JetIQ, Google form тощо) – 83% опитаних; а також завдань, надісланих через Viber, Telegram тощо – 18,8% та через анкетування під час онлайн занять – 14,8%.

Під час аналізу рівня наповнюваності дистанційних курсів, здобувачі освіти зазначили, що до дистанційних курсів варто було б додати:

- відео до лекцій (25,6%) (на це вказали переважно здобувачі Навчально-наукових інститутів фізичної культури, педагогіки і психології, природничо-географічного факультету, факультету іноземної та слов'янської філології, фізико-математичного факультету);
- методичні рекомендації (інструкції до виконання) до лабораторних, практичних, семінарських занять (22,7 % респондентів)
(на це вказали усі здобувачі всіх структурних підрозділів Університету);
- літератури в електронній формі (18,1%) (на це вказали переважно здобувачі Навчально-наукових інститутів історії, права та міжнародних відносин, фізичної культури, педагогіки і психології, природничо-географічного факультету);
- роз'яснень до критеріїв оцінювання (15,2%) (на це вказали переважно здобувачі природничо-географічного факультету, факультету іноземної та слов'янської філології, фізико-математичного факультету);
- матеріалів до лекцій (14,4%) (на це вказали переважно здобувачі Навчально-наукового інституту педагогіки і психології, фізико-математичного факультету);
- завдань/ тестів для самоконтролю (14,4%) (на це вказали переважно здобувачі Навчально-наукових інститутів історії, права та міжнародних відносин, культури і мистецтв, фізико-математичного факультету).

Для пошуку необхідної інформації 48,4% респондентів користуються послугами електронної бібліотеки СумДПУ імені А.С. Макаренка; 45,8% звертаються до її послуг час від часу, 5,8 % не користуються взагалі.

У зв'язку з безпековою ситуацією, 81,2 % опитаних здобувачів вищої освіти хотіли, щоб дистанційна форма навчання застосовувалась і надалі, проте частина респондентів (16,6%) виступають за змішаний формат навчання.

Серед переваг платформи Moodle під час дистанційного навчання респонденти відзначили:

- постійний доступ до навчальних матеріалів (лекцій, практичних, семінарських занять тощо) (83,8% респондентів);
- можливість повторно переглянути пройдений матеріал (78%);
- можливість виконати завдання офлайн у зручний час (70,8%);
- наявність навчальної літератури до дисципліни в електронній формі (46,2%);
- можливість пройти тестовий контроль у зручний час для самоперевірки (44%).

Однак стосовно наявних технічних недоліків платформи Moodle, респонденти зазначили наступні:

- неможливість надіслати великі файли або їх певну кількість (78%);
- неможливість зв'язатися із викладачем через сайт (13%);
- відсутність пояснень (інструкцій, рекомендацій) як працювати із сайтом і, відповідно, відсутність навичок роботи (8,7%);
- автоматичне завантаження навчальних матеріалів на телефон (10,2%);

Серед поодиноких труднощів респонденти зазначили:

- не працює платформа після 23.00;
- немає можливості переглянути архів;
- іноді важко знайти потрібний матеріал.

Для покращення роботи платформи Moodle для дистанційного навчання, респонденти пропонують:

- збільшити розмір файлу який можна завантажити, додати можливість надсилати файли більшого розміру, посилення викладачам; розширити можливість надсилання великих файлів; що знизить труднощі із завантаженням презентацій;
- оновити дану платформу, або перейти на teams;
- додати особисті повідомлення у мудл або створити швидкий чат-бот з кожної дисципліни на Moodle для спілкування з викладачем;
- зробити Moodle цілодобовим.

За результатами моніторингу фахівці ЦЗЯВО дійшли висновку, що дистанційне навчання, зумовлене воєнним станом, у Сумському державному університеті імені А.С. Макаренка організоване на належному рівні. Здобувачі освіти всіх рівнів значно скоротили час, який виділяють для виконання завдань при дистанційному навчанні. Це може також бути показником успішної адаптації студентів до дистанційного навчання. Викладачі вчасно наповнюють офіційну

платформу Moodle необхідним освітнім контентом, за потреби використовують альтернативні комунікаційні технології, дотримуються розкладу лекційних та практичних занять в онлайн режимі. Для здобувачів вищої освіти запропонована форма дистанційного навчання є зручною завдяки гнучкості, можливості ефективно використовувати час і гарантіям особистої безпеки. Варто також наголосити, що у цьому навчальному році частина студентів (16,6%) виступають за змішаний формат навчання.

Рекомендації фахівців ЦЗЯВО:

- 1) адміністрації та викладачам СумДПУ імені А.С.Макаренка ознайомитися з результатами моніторингу якості дистанційного навчання з метою усунення проблем, окреслених студентами;
- 2) вивчити пропозиції здобувачів вищої освіти та використати їх для покращення організації дистанційного навчання;
- 3) продовжувати вживати заходів, спрямованих на покращення організації зворотнього зв'язку між викладачем та студентами під час здійснення дистанційного навчання.

Методист ЦЗЯВО

 Олена Мичкіна

Начальник ЦЗЯВО

 Оксана Одінцова